

AF

BIOANALYTIKER IDA GODSK JØRGENSEN

KLINISK IMMUNOLOGISK AFD., ÅRHUS UNIVERSITETSHOSPITAL, SKEJBY

BIOANALYTIKER MARIA SCHMIDT JENSEN

KLINISK IMMUNOLOGISK AFD., ÅRHUS UNIVERSITETSHOSPITAL, SKEJBY

“The pearl of healthcare”

På et praktikophold i Qatar fik to studerende indsigt i laboratoriedrift på et arabisk privathospital og lejlighed til at dyrke både ørkenræs og strandliv i fritiden

Mange studerende har en drøm om at tilbringe en del af uddannelsen i udlandet. Den samme drøm havde vi som bioanalytikerstuderende på 6. semester, og i november 2007 gik vores drøm i opfyldelse. Vi vil her fortælle om vores oplevelser i forbindelse med et praktikophold af en måneds varighed i Qatar og håber, at flere studerende kan blive inspireret til at tilbringe en del af uddannelsen i udlandet.

Bioanalytikerskolen i Århus har udvekslingsaftaler med bl.a. Norge, Sverige og Tyskland, men da Qatar var et anderledes og helt nyt sted at søge praktikophold, måtte vi mere eller mindre tage sagen i egen hånd for at få en aftale i hus.

Vi skrev mails til samtlige hospitaler i Doha, som er hovedstaden i Qatar, og et par måneder senere var der bid. Det var Dr. Mohammed El-Ahmady fra Al-Ahli Hospital – “The pearl of healthcare”, der kunne meddele os, at de med glæde ville modtage os som praktikanter. Vi var jublende lykkelige over at have fundet et praktiksted og gik straks i gang med de praktiske forberedelser.

Vi skulle bl.a. skaffe en tilladelse fra skolen og vores praktiksted på Klinisk

Immunologisk Afdeling, Århus Universitetshospital, Skejby, til at rejse af sted, og der skulle udfærdiges en kontrakt, hvori opholdets faglige indhold blev beskrevet. Hovedformålet med opholdet var at blive introduceret til laboratorielivet i Qatar, og aftalen blev, at vi skulle arbejde inden for de fem laboratoriemedicinske specialer, som Al-Ahli Hospital kunne tilbyde os.

Abbott støttede rejsen

Vi var heldige at have nogle danske bekendte i Qatar, og på den måde havde vi sikret os logi under opholdet. Vi søgte økonomisk støtte til dækning af flyrejsen og kost under opholdet via fonde og legater, men uden held. Vi havde så en samtale med vores kliniske bioanalytikerunderviser, og i analysebeskrivelsen, som vi havde modtaget fra Qatar, kunne vi se, at de på laboratoriet på Al-Ahli Hospital anvendte apparatur fra Abbott, og vi blev enige om at spørge firmaet, om de ville støtte vores projekt. Ligeledes anvender Klinisk Immunologisk Afdeling, Skejby, apparatur fra Abbott til virussscreening, så det var meget foreneligt med analyseprincippet, som vi skulle lære i den aktuelle

periode. Sammen med en overlæge fra afdelingen og vores bioanalytikerunderviser sendte vi en ansøgning af sted til Abbott. Ansøgningen var udformet, så vi tilbød at fortælle om vores ophold til det kommende Abbott Forum i Kolding i maj. Kort tid efter meddelte vores kontaktperson hos Abbott, at de gerne ville støtte vores projekt, og rent praktisk foregik det på den måde, at vi fik refunderet de beløb, vi kunne forevise bilag på. Alt i alt dækkede de omkostninger på 7000-8000 kr. pr. person. En rigtig flot støtte af Abbott, som vi er meget taknemmelige for.

Abbott Forum blev i første omgang aflyst pga. strejken, men vi kommer næste gang, og vi glæder os til at fortælle om vores spændende praktikophold.

Qatar lever af gæstearbejdere

Qatar er et lille olieproducerende emirat, som ligger i Den Arabiske Golf. Det er en lille halvø, som stikker ud fra Saudi-Arabien. Der bor ca. 600.000 mennesker i Qatar, heraf er kun ca. 250.000 indfødte qatariere. Resten af indbyggerne stammer overvejende fra Palæstina, Egypten, Yemen og fra Paki-

Qatar er med et BNP reguleret for købekraft pr. indbygger på 438.000 kroner verdens rigeste land. I Danmark er BNP pr. indbygger 199.000 kroner (kilde IMF). Nogle af de mange penge investerer qatarerne som her i luksuriøse privathospitaler. Her er det bioanalytikerstuderende Ida Godsk Jørgensen i en marmorskinnende lobby, hvor gæsterne også kan få en kop aromatisk arabisk kaffe og frisk frugt.

stan, Iran og Indien. Over halvdelen af landets befolkning bor i hovedstaden Doha.

Qatar har som de øvrige arabiske lande islam som religion. Der er ikke langt imellem moskeerne, og med kald til bøn fem gange om dagen bliver man konstant mindet om, at man ikke er i Danmark.

Al-Ahli - et luksushospital

Al-Ahli Hospital i Doha blev bygget i 2004 og er et privathospital. Hospitalet har 250 sengepladser, hvoraf kun 25-50 senge var i brug, mens vi var der. Hospitalet blev først officielt åbnet i december 2007, da alle afdelinger endnu ikke var færdiggjort.

Da hospitalet er privat, blev der gjort meget ud af hospitalets udseende. Patienterne blev desuden benævnt som gæster. Der blev jævnlige leveret friske blomsterdekorationer til at pynte op med på hospitalet, og i lobbyen blev der serveret frisk arabisk kaffe samt frugt. Generelt lignede hospitalet mere et hotel, især i lobbyen, hvor der var "guldbelagte" overflader, et lille vandfald, palmer og store sofaarrangementer.

Når "gæsterne" ankom til hospitalet,

stod vi måbende og så på, hvordan de pakkede gulvtæpper, tallerkner, bestik og andre ting ud, som skulle gøre opholdet så hjemligt så muligt. Under "gæstens" ophold på hospitalet blev der ofte gjort følge af resten af familien. En almindelig hospitalsstue bestod af en komfortabel hospitalsseng, et sofaarrangement og to badeværelser.

Første møde med Dr. Mohammed El-Ahmady

Første dag på Al-Ahli hHospital skulle vi møde kl. 7.00. Vi kom i god tid, så vi rigtigt kunne sidde i den fine silkesofa i den eksotiske lobby og blive mere og mere anspændte over det første møde med Dr. Mohammed, og hvad der egentlig ventede os. En høj tynd mand med meget lidt hår på toppen af hovedet kom os smilende i møde og sagde hjerteligt velkommen med sin lidt indiske accent.

Vi fik efterfølgende serveret stærk arabisk te på hans kontor og fik snakket lidt sammen. Senere blev vi kort vist rundt på laboratoriet og hilste på de fem filippinske bioanalytikere, som var på arbejde den dag.

Samme dag som vi begyndte vores

praktikophold, afholdt et firma fra USA en konference om "Infection Control" – der omhandlede håndhygiejne på et hospital. For os var det meget basale ting, som blev gennemgået, og vi tænkte lidt ved os selv, at vi håbede da godt nok ikke, at det var ny information for dem.

Den største overraskelse for os den dag var den helt enorme kulde fra deres air-condition. Vi havde klædt os efter de 30°C, som temperaturen lød på udenfor. Vi blev dog hurtigt bevidste om, at qatarierne typisk værdsætter et indeklima på omkring 15-18°C. De efterfølgende fire uger var vi noget bedre pakket ind med strømper og trøjer under uniformen.

Vi sluttede dagen af i laboratoriet, hvor vi fik lidt bedre tid til at se os omkring på de godt 150 kvm. Alle var utroligt søde til at tage imod os, og vi tog hjem med en god følelse i maven.

Bioanalytikerne er filippinere

Selve laboratoriet var som sagt ca. 150 kvm. inkl. kontorer, frokoststue, køkken, lager samt toiletter. Vi arbejdede sammen med de i alt 12 bioanalytikere, som var ansat. De 11 var kvinder fra Filippinerne. Den 12. var en mand fra

Qatar er stort set dækket af flad, gold ørken. Forlystelser for landets beboere er bl.a. at tage til kamelvæddeløb eller at køre ørkenræs i deres store firehjulstrækkere med aircondition, som kan holde varmen ude. I de varmeste sommermåneder er luftfugtigheden høj og temperaturen op mod 50 grader C.

>>>

Indien. Der var to læger tilknyttet laboratoriet – en egypter (Dr. Mohammed) og en kvindelig iraker. Vi fik at vide, at flere ansættelser var undervejs. Bioanalytikerne havde taget en 4-årig engelsksproget uddannelse i hjemlandet og var utroligt kompetente i deres fag.

Laboratoriet havde fem forskellige specialer; biokemi, hæmatologi, serologi, patologi og mikrobiologi. Biokemi, hæmatologi og patologien var samlet i ét rum. Serologien og mikrobiologien var på hhv. ca. 12 og 20 kvm. Ved hvert speciale var der tilknyttet to "superbrugere", som arbejdede på skift.

Derudover var der et blodprøvetagningsrum, hvor ambulante "gæster" kom og fik taget blodprøver og straks betalte ved "kasse 1".

Vagterne på laboratoriet var inddelt som følgende: kl. 7-15/16, 15/16-23 fra lørdag-torsdag og en tilkaldevagt om natten. Altså havde de kun en fridag om ugen og arbejdede næsten 50 timer om ugen. Heldigvis lød vores kontrakt på to ugentlige fridage og en arbejdsuge på 37 timer.

Arbejdsgangen på de fem specialer var meget lig det, vi kender fra Danmark, dog var apparaturerne noget æl-

dre, samt antallet af prøver noget mindre. I kemien havde de f.eks. Synchron CX9-PRO, som kunne analysere ca. 900 prøver i timen, mens prøvemængden her kun var mellem 50-60 prøver om dagen.

Alle rekvisitioner samt oplysninger om "gæsterne" blev tastet ind manuelt på en computer, da afdelingen endnu ikke havde et edb-system. Ligeledes skulle alle færdige analyseresultater godkendes manuelt af en af lægerne. Resultaterne blev efterfølgende lagt i forskellige mapper, som tilhørte forskellige afdelinger. Flere gange dagligt kom sygeplejersker forbi og hentede de færdige resultater.

Som tidligere omtalt blev der på Al-Ahli Hospital anvendt apparatur fra Abbott. Vi deltog i laboratoriearbejdet på samme vis, som når man er i praktik herhjemme i Danmark, og vi arbejdede bl.a. med det immunkemiske og det kemiske analyseprincip. Vi havde en aftale med vores bioanalytikerunderviser om, at vi skulle sende en mail hjem hver uge, der beskrev, hvad vi havde lært og set i den pågældende uge, da opholdet netop var en del af vores kliniske praktik.

Lavere hygiejnestandard

Vi fandt hurtigt ud af, at det med håndhygiejnen ikke blev vægtet højt på laboratoriet. Håndspritten stod i en dunk på laboratoriet, men det var ikke noget, de anvendte. Vi blev lamslåede, da vi så bioanalytikeren i mikrobiologien vende vrangen ud af handskerne for derefter at benytte handskerne én gang til efter frokosten. Til gengæld må de have været lige så lamslåede, da de så vores forbrug af handsker.

Der var kun én LAF-bænk i brug i laboratoriet, og denne var tilknyttet patologien. I denne LAF-bænk blev udskæringerne af diverse vævsstykker foretaget. Men påsætning af dækglas samt farvninger blev udført manuelt og i det åbne rum uden nogen form for udsugning – dog havde bioanalytikerne et lille mundbind på, når de satte dækglas på.

Ligesom herhjemme blev der analyseret kontroller hver morgen. En del af disse lå uden for referenceintervallerne, og kontrollerne var ofte uddaterede.

Vi undrede os over dette, men fik at vide, at reagenser generelt var svære at anskaffe, og de måtte derfor nøjes med det, de havde.

Ida og Maria besøgte også Qatars eneste blodbank, som er kønsopdelt. Indgangen for kvinder er til venstre, mens mænd går ind ad døren til højre.

De to danske studerende i laboratoriet sammen med nogle af deres filippinske kolleger og Dr. Mohammed El-Ahmady, som var deres første kontakt til hospitalet.

Alle ansatte hiv-testes

For at få lov til at arbejde i Qatar, skal man som udlænding have taget både hiv- og hepatitisprøver. Er nogle af disse analyser positive, må man ikke komme ind i landet. På Al-Ahli Hospital bliver personalet endvidere undersøgt hvert år, og kun hvis analyserne er negative, kan de få forlænget deres kontrakt med arbejdspladsen.

I Qatar er det den omvendte verden, hvad løn angår. Her tjener man mere på de offentlige hospitaler end på de private. De filippinske ansatte på Al-Ahli Hospital fortalte, at de tjener ca. 6.000 kr. om måneden, hvoraf de ikke betaler noget i skat. Der er en hierarkisk opdeling af lønniveauerne. Nederst i hierarkiet er asiaterne, dernæst qatarierne, og øverst befinder den vestlige befolkning sig.

Alle de kvindelige bioanalytikere i laboratoriet bor gratis i en bygning tilknyttet hospitalet. Her har de deres eget værelse, men deler køkkenet med hospitalets andre kvindelige ansatte. Vi fik fortalt af en af bioanalytikerne, at størstedelen af deres løn bliver sendt hjem til familierne på Filippinerne, så de på den måde kan forsørge deres mænd og børn, som de har efterladt derhjem-

me. Al-Ahli Hospital betaler en gang om året en rejse hjem for de ansatte, typisk af en måneds varighed.

Kønsopdelt blodbank

Den eneste blodbank i Qatar er placeret på Hamad Hospital i Doha, som er et offentligt hospital. Her arrangerede Dr. Mohammed en rundvisning for os. Som på Al-Ahli Hospital kunne vi også her ikke genkende til arbejdsgangen og valg af apparatur, reagenser m.m. på blodtypelaboratoriet. Det var dog et meget lille og kompakt laboratorium, og der var absolut nok at se til med kun 25 ansatte.

Der er ca. 20 bloddonationer om dagen, og de fleste bloddonorer er mænd. Da der er stor mangel på bloddonorer i Qatar, bliver patienterne selv bedt om at finde en bloddonor i familien eller hos venner, når de har brug for blod i forbindelse med en operation.

En sjov lille iagttagelse, vi gjorde os under besøget, var, at der var to indgange til selve blodbanken, hvor tappingen foregår; én indgang til mænd, og én til kvinder. Ligeledes var der venterum og tapperum til hvert køn.

Ørkenræs og fisketur i fritiden

Fra torsdag til lørdag kunne vi holde weekend, og vi var heldige at have nogle meget søde og hjælpsomme værtsfamilier, der næsten sloges om at vise os alle de dejlige steder i Qatar. Vi har haft nogle helt unikke oplevelser, som vi aldrig ville have kunnet opnå på egen hånd. Heriblandt kan nævnes ørkenræs, besøg på de smukkeste strande, motorcykelræs V.I.P. (vi havde udsigt fra en etage, der var lige under den kongelige familie, med kæmpe buffet og drikke ad libitum – selvfølgelig alkoholfri!), sightseeing og shopping i Doha, fisketur og meget meget mere. Man kan roligt sige, at vi havde en ret travl måned – men vi har samtidig fået os en oplevelse for livet, nogle helt fantastiske minder samt et spændende fagligt udbytte, som vi ikke ville have været foruden. Vi kan hermed uden tøven opfordre andre studerende til at søge udfordringer i udlandet.